

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Κύκλος Κοινωνικής Προστασίας

ΠΟΡΙΣΜΑ

(Ν. 3094/2003 “Συνήγορος του Πολίτη και άλλες διατάξεις”, Άρθρο 3 § 5)

**Καταβολή ειδικού επιπλέον βοηθήματος στους απολυθέντες
μισθωτούς της «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΦΩΣΦΟΡΙΚΩΝ
ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ Α.Ε.» (άρθ. 23, παρ. 8, του ν. 3526/2007)**

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Γιάννης Σακέλλης
Ειδικός Επιστήμονας: Σοφία Αμοριανού

ΜΑΪΟΣ 2009

Αθήνα, 31 Μαρτίου 2009
Αριθμ. Πρωτ.: 14908/11.09.08/2

ΠΟΡΙΣΜΑ

**Καταβολή ειδικού επιπλέον βοηθήματος στους απολυθέντες μισθωτούς
της «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΦΩΣΦΟΡΙΚΩΝ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ Α.Ε.».
(άρθ 23, παρ. 8, του ν.3526/2007)**

Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, κατά το άρθρο 103 παρ. 9 του Συντάγματος και το ν. 3094/2003 εξέτασε σημαντικό αριθμό αναφορών¹ των μισθωτών που απολύθηκαν από τη «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΦΩΣΦΟΡΙΚΩΝ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ Α.Ε.», σχετικά με την καταβολή του επιπλέον βοηθήματος, που προβλέπεται στο άρθρο 23 του ν. 3526/2007, ΦΕΚ Α' 24, και στην κατ' εξουσιοδότηση εκδοθείσα ΚΥΑ 30460/06-08-2007, ΦΕΚ Β' 1482, του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας. Μετά την ολοκλήρωση της έρευνας, ο Συνήγορος του Πολίτη προβαίνει στην έκδοση του παρόντος πορίσματος, το οποίο θέτει υπ' όψιν των Υπουργών Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 4 του ν. 3094/2003.

I. Ιστορικό

Στο πλαίσιο της παροχικής Διοίκησης και του κοινωνικού κράτους ψηφίστηκε από τη Βουλή το άρθρο 23 του Ν. 3526/2007, προκειμένου να αντιμετωπισθεί μια αντικειμενικά ορισμένη κατάσταση, δηλαδή η κοινωνική προστασία των μισθωτών της «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΦΩΣΦΟΡΙΚΩΝ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ Α.Ε.» Θεσσαλονίκης, των οποίων η σύμβαση εργασίας καταγγέλθηκε, χωρίς να έχουν συμπληρώσει τις προϋποθέσεις για πλήρη συνταξιοδότηση από τον κύριο ασφαλιστικό τους οργανισμό. Με τη διάταξη του άρθρου αυτού λήφθηκαν διοικητικά μέτρα, για την αντιμετώπιση ενός ειδικού και συγκεκριμένου προβλήματος με την παροχή της δυνατότητας

¹ Ενδεικτικά αναφέρουμε τις με αριθμ. πρωτ. 14908/2008, 17517/2008, 18077/2008, 18634/2008, 19043/2008, 20831/2008, 21272/2008, 21273/2008, 21274/2008, 21276/2008, 21278/2008, 21279/2008, 21281/2008, 19085/2008 αναφορές.

στους απολυμένους μισθωτούς να επιλέξουν ένα από περισσότερα προγράμματα του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), μεταξύ των οποίων και η ειδική επιδότηση ανεργίας. Επίσης, με τη διάταξη της παρ. 8 του άρθρου 23 προβλέφθηκε ένα επιπλέον βοήθημα και δόθηκε νομοθετική εξουσιοδότηση προς τα διοικητικά όργανα να ρυθμίσουν με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, ύστερα από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΑΕΔ, κάθε λεπτομέρεια σχετικά με την καταβολή του ειδικού αυτού βοηθήματος.

Η Διοίκηση στηριζόμενη στην εξουσιοδότηση του νόμου εξέδωσε την ΚΥΑ 30460/06-08-2007, με την οποία ορίστηκε υπό ποιες προϋποθέσεις οι παραπάνω απολυμένοι μισθωτοί μπορούσαν, κατόπιν αίτησης-δήλωσής τους, να λάβουν το επιπλέον βοήθημα. Τέλος, ακολούθησε η εγκύκλιος υπ. αριθμ. Β121129/30-5-2008 της Διεύθυνσης Ασφάλισης του ΟΑΕΔ προς ενημέρωση όλων των Περιφερειακών Διευθύνσεων, των Κέντρων Πρώτης Απασχόλησης και των Τοπικών Υπηρεσιών του Οργανισμού.

Οι απολυθέντες μισθωτοί της «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΦΩΣΦΟΡΙΚΩΝ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ Α.Ε.» υπέβαλαν την προβλεπόμενη από την ίδια διάταξη υπεύθυνη δήλωση - αίτηση ανέργου προς τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) για την υπαγωγή τους στο πρόγραμμα ειδικής επιδότησης ανεργίας. Επίσης, υπέβαλαν τα δικαιολογητικά που προβλέπονται από την κατ' εξουσιοδότηση εκδοθείσα ΚΥΑ 30460/06-08-2007, προκειμένου να λάβουν το ειδικό επιπλέον βοήθημα της παρ. 8 του άρθρου 23 του ν. 3526/2007. Ωστόσο, παρά την ένταξή τους στο πρόγραμμα και τη λήψη της ειδικής επιδότησης ανεργίας, οι ενδιαφερόμενοι δεν έλαβαν ποτέ το επιπλέον βοήθημα, παρά τις επανειλημμένες οχλήσεις τους προς τον Οργανισμό. Στη συνέχεια και μετά την παρέλευση δεκαπέντε περίπου μηνών ορισμένοι εξ' αυτών υπέβαλαν τις υπ' αριθμ. 4662/16-05-08 και 4691/19-05-08 αιτήσεις, με τις οποίες ζητούσαν να πληροφορηθούν τους λόγους της μη έγκαιρης καταβολής του επιπλέον βοηθήματος και την ημερομηνία καταβολής του.

Στις παραπάνω αιτήσεις η Περιφερειακή Διεύθυνση του ΟΑΕΔ Μακεδονίας απάντησε με τα υπ' αριθμ. 4662 και 4692/26-5-08 έγγραφα ως εξής: «ο ΟΑΕΔ θα προχωρήσει στην καταβολή του αναφερόμενου βοηθήματος αμέσως μόλις ολοκληρωθεί η διαδικασία πίστωσης της σχετικής δαπάνης από τον Τακτικό Κρατικό Προϋπολογισμό». Η ίδια ακριβώς απάντηση δόθηκε στο Κοινοβούλιο, στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου, από τους συνεργωτώμενους υπουργούς στην υπ. αριθμ. 5896/7-2-08 σχετική ερώτηση των βουλευτών κ. Γιάννη Ζιώγα και κυρίας Σοφίας Καλαντίδου.

II. Το νομοθετικό πλαίσιο

Σύμφωνα με το άρθρο 23, παρ. 1, 4, 8 και 14 του ν. 3526/2007 *Ρύθμιση θεμάτων της «Βιομηχανίας Φωσφορικών Λιπασμάτων Α.Ε.» Θεσσαλονίκης :*

1. Οι μισθωτοί της «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΦΩΣΦΟΡΙΚΩΝ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ Α.Ε.» που απασχολούνται στο εργοστάσιο Θεσσαλονίκης των οποίων η σύμβαση εργασίας καταγγέλθηκε από 4.12.2006 και μέχρι τις 31.1.2007, και δεν έχουν ήδη συμπληρωμένες τις προϋποθέσεις πλήρους συνταξιοδότησης από τον κύριο ασφαλιστικό τους φορέα, δικαιούνται να επιλέξουν ένα από τα παρακάτω προγράμματα του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.): α) Αυτοαπασχόλησης β) Νέων θέσεων εργασίας γ) Επανακατάρτισης δ) Τακτικής επιδότησης ανεργίας ε) Ειδικής επιδότησης ανεργίας. [.....]

Οι δικαιούχοι υποβάλλουν εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου υπεύθυνη δήλωση - αίτηση στον Ο.Α.Ε.Δ. για την υπαγωγή τους στο πρόγραμμα. [.....]

8. «Στους μισθωτούς των οποίων θα καταγγελθεί η σύμβαση εργασίας ή θα παραιτηθούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 12 του παρόντος άρθρου, στα πλαίσια της εξυγίανσης της εταιρείας, καταβάλλεται από τον ΟΑΕΔ, πέραν από την αποζημίωση απολύσεως που έλαβαν ήδη από τη Β.Φ.Λ. Α.Ε, ένα επιπλέον βοήθημα το οποίο υπολογίζεται κλιμακωτά ως εξής: [.....].

Με Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, μετά από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΑΕΔ, καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και το ύψος της δαπάνης, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την καταβολή του επιπλέον βοηθήματος.»

14. Οι δαπάνες που προκαλούνται από την εφαρμογή του προγράμματος της ειδικής επιδότησης ανεργίας της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, καθώς και από το επιπλέον βοήθημα της παραγράφου 8 καλύπτονται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Επίσης, σύμφωνα με την ΚΥΑ 30460/06-08-2007, ΦΕΚ Β' 1482:

Α. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

1. Δικαιούχοι του επιδόματος είναι οι εργαζόμενοι της επιχείρησης που απασχολούνται στο εργοστάσιο Θεσσαλονίκης των οποίων η σύμβαση εργασίας καταγγέλθηκε από 4.12.2006 μέχρι και 31.01.2007 και δεν έχουν ήδη συμπληρωμένες τις προϋποθέσεις πλήρους συνταξιοδότησης από τον κύριο ασφαλιστικό τους φορέα. [...]

Δ. ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ-ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ

Το βοήθημα καταβάλλεται στο δικαιούχο από την αρμόδια Υπηρεσία Παροχών, του ΟΑΕΔ του τόπου κατοικίας του, ύστερα από σχετική δήλωση- αίτησή του.» [.....]

ΣΤ. ΥΨΟΣ ΔΑΠΑΝΗΣ

Η εφάπαξ δαπάνη που προκαλείται από την καταβολή του επιπλέον βοηθήματος στους εργαζόμενους της Β.Φ.Λ. Α.Ε. υπολογίζεται στα 4.300.000,00 ευρώ περίπου και καλύπτεται από τον τακτικό Κρατικό Προϋπολογισμό.

Η δαπάνη αυτή θα βαρύνει τον ΚΑΕ 0651 του προϋπολογισμού του ΟΑΕΔ του έτους 2007.

Τέλος, σύμφωνα με την εγκύκλιο υπ. αριθμ. Β121129/30-5-2008 της Διεύθυνσης Ασφάλισης του ΟΑΕΔ:

«Το βοήθημα καταβάλλεται στο δικαιούχο από την αρμόδια Υπηρεσία Παροχών του ΟΑΕΔ του τόπου κατοικίας του, ύστερα από σχετική αίτηση-δήλωσή του. [...] ...ως αίτηση νοείται η αίτηση-δήλωση που υποβλήθηκε από τους ενδιαφερόμενους για υπαγωγή τους στα προγράμματα των διατάξεων του άρθρου 23 του Ν. 3526/2007... [...]».

III. Οι ενέργειες της Αρχής και η ανταπόκριση της Διοίκησης

Στο πλαίσιο της εκ του νόμου διαμεσολαβητικής του αρμοδιότητας, ο Συνήγορος του Πολίτη επικοινωνήσε τηλεφωνικώς με τους αρμοδίους υπαλλήλους τόσο της Α' Γενικής Διεύθυνσης Εργατικού Δυναμικού του ΟΑΕΔ όσο και της Διεύθυνσης Προϋπολογισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (ΓΛΚ), προκειμένου να ενημερωθεί για την καθυστέρηση χορήγησης της σχετικής παροχής και να συμβάλει στην επίλυση του προβλήματος, χωρίς ωστόσο αυτό να καταστεί δυνατόν.

Στη συνέχεια, απηύθυνε το υπ' αριθμ. 14908/11.09.08/23-12-08 έγγραφο στις προαναφερόμενες υπηρεσίες, ζητώντας να ενημερωθεί εγγράφως από μεν τον ΟΑΕΔ : α) περί του αν έχει απευθυνθεί, τότε και με ποια έγγραφα προς την αρμόδια Διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, προκειμένου η δαπάνη καταβολής του ειδικού βοηθήματος, ποσού 4.300.000,00 €, να μεταφερθεί από τον Κρατικό Προϋπολογισμό στον ΚΑΕ 0651 του προϋπολογισμού του ΟΑΕΔ του 2007, β) περί του αν είναι δυνατή η δια μεταφοράς πιστώσεων του προϋπολογισμού του ΟΑΕΔ ικανοποίηση της παραπάνω δαπάνης ή η συμπλήρωση της σχετικής πίστωσης από το τακτικό αποθεματικό ή η κατ' άλλο τρόπο ικανοποίηση της εν λόγω απαίτησης, σύμφωνα με το Ν. 2362/1995, ΦΕΚ Α' 247, *Περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις* και το ΝΔ 496/1974, ΦΕΚ 204 Α' *Περί Λογιστικού των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου*, γ) περί της αναπροσαρμογής της ειδικής επιδότησης ανεργίας του έτους 2007, σύμφωνα με την πρόβλεψη του τελευταίου εδαφίου της παρ. 4, του άρθρου 23, του ν. 3526/2007, ως προς τη μη καταβολή της οποίας διαμαρτυρήθηκαν στην Αρχή αρκετοί εκ των απολυθέντων μισθωτών.

Αντιστοίχως, η Αρχή ζήτησε από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους να ενημερωθεί περί του αν η δαπάνη καταβολής του ειδικού βοηθήματος έχει

μεταφερθεί από τον Κρατικό Προϋπολογισμό στον ΚΑΕ 0651 του ΟΑΕΔ, τότε και με ποιες πράξεις. Τέλος, με το ως άνω έγγραφο, η Αρχή κάλεσε τον ΟΑΕΔ να αποφανθεί επί των αιτήσεων-δηλώσεων ενός εκάστου των απολυθέντων μισθωτών της «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΦΩΣΦΟΡΙΚΩΝ ΛΙΠΤΑΣΜΑΤΩΝ Α.Ε.» και να τους καταβάλει το προβλεπόμενο εκ του νόμου επιπλέον ειδικό βοήθημα.

Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών και η Διεύθυνση Ασφάλισης της Διοίκησης του ΟΑΕΔ με το υπ. αριθμ. Β104844/04/02/2009 έγγραφό τους απάντησαν στο έγγραφο της Αρχής ότι α) ο Οργανισμός ζήτησε τα χρήματα που απαιτούνται για την καταβολή του βοηθήματος από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους με τα υπ' αριθμ. Β.121130/30-05-2008, Β.125848/09-07-2008 και Β.143921/12-11-2008 έγγραφα, χωρίς ωστόσο να τα λάβει, β) δεν είναι δυνατή η καταβολή του βοηθήματος από τα αποθεματικά του ΟΑΕΔ, διότι η Κοινή Υπουργική Απόφαση αναφέρει ότι η δαπάνη, που προκαλείται από την καταβολή του επιπλέον βοηθήματος, καλύπτεται από τον Τακτικό Κρατικό Προϋπολογισμό, γ) ως σημείο έναρξης του υπολογισμού της αναπροσαρμογής της ειδικής επιδότησης έχει ορισθεί η 01.01.2007. Από την ημερομηνία αυτή και μετά μπορεί να μετρηθεί και η μεταβολή του δείκτη τιμών καταναλωτή της Ε.Σ.Υ.Ε. Σύμφωνα με τα παραπάνω, δεν δύναται να χωρήσει υπολογισμός και να προκύψει αντίστοιχο ποσοστό μεταβολής του δείκτη τιμών καταναλωτή της Ε.Σ.Υ.Ε. μεταξύ των ετών 2006 και 2007, αλλά μεταξύ των ετών 2007 και 2008 και εξής. Συνεπώς, οι δικαιούχοι άνεργοι θα επιδοτηθούν από την έναρξη ισχύος του νόμου και η πρώτη αναπροσαρμογή θα επέλθει την 01.01.2008, η οποία έχει ήδη καταβληθεί στους δικαιούχους.

Αντιστοίχως, η 20^η Διεύθυνση Προϋπολογισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους με το υπ. αριθμ. 2/1468/6-2-2009 έγγραφό της απάντησε στο έγγραφο της Αρχής ότι στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας με ειδικό φορέα 33-100 και ΚΑΕ 2472 έτους 2008 είχε εγγραφεί πίστωση ύψους 100 εκατ. ευρώ για την κάλυψη των πάσης φύσεως δαπανών, που προκαλούνται στον προϋπολογισμό του ΟΑΕΔ από τις εκάστοτε παρεμβάσεις του κράτους για την αύξηση της απασχόλησης και την καταπολέμηση της ανεργίας. Ειδικότερα, η παραπάνω πίστωση εγγράφηκε για: α) την ενίσχυση των αποθεματικών ανεργίας-στράτευσης (άρθρο 15 του ν. 1545/1985), β) την επιχορήγηση του λογαριασμού προστασίας των εργαζομένων από την αφερεγγυότητα του εργοδότη (άρθρο 16 του ν. 1836/1989), γ) την επιχορήγηση του Ειδικού Ταμείου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ν.3352/2007), δ) την κάλυψη της δαπάνης από την υλοποίηση του STAGE Υπ. Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΚΥΑ 31182/2003) και ε) την κάλυψη της προκαλούμενης

δαπάνης από τις διατάξεις του άρθρου 23 του ν. 3526/2007 και της ΚΥΑ 30460/06-08-2007. Από την πίστωση αυτή, η οποία είναι αυξημένη κατά 11,1% σε σχέση με την αντίστοιχη του προηγούμενου έτους, θα πρέπει να καλυφθούν οι πάσης φύσεως υποχρεώσεις που απορρέουν από τις παραπάνω διατάξεις. Η ανωτέρω πίστωση, τέθηκε στη διάθεση του διατάκτη Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας σε ποσοστό 100% με τις υπ. αριθμ. πρωτ. 2/85156/24-12-2007, 24350/31-3-2008, 47795/26-6-2008, 70673/2-10-2008 και 73307/24-12-2008 αποφάσεις και καταβλήθηκε στον ΟΑΕΔ στο σύνολό της.

Ωστόσο, κατά την τηλεφωνική επικοινωνία της Αρχής με την Α΄ Γενική Διεύθυνση Εργατικού Δυναμικού του ΟΑΕΔ, μετά την ανταλλαγή των παραπάνω εγγράφων, ο ΟΑΕΔ ισχυρίζεται ότι η παραπάνω πίστωση δεν επαρκεί για τις επιπλέον υποχρεώσεις του Οργανισμού, όπως είναι το ειδικό επιπλέον βοήθημα, για το οποίο με κανονιστική πράξη έχει οριστεί εφάπαξ δαπάνη συγκεκριμένου ποσού που καλύπτεται από τον Τακτικό Κρατικό Προϋπολογισμό.

IV. Οι απόψεις της Αρχής - Επισημάνσεις

Μετά την υποβολή των σχετικών αιτήσεων των απολυθέντων μισθωτών, η Διοίκηση όφειλε να εκδώσει διοικητική πράξη, ως απόφαση επί της αίτησης-δήλωσης εκάστου συγκεκριμένου δικαιούχου. Χωρίς η υπηρεσία να αμφισβητεί την απαίτηση των ενδιαφερομένων, καθυστερεί την ικανοποίησή της, επικαλούμενη τη μη ολοκλήρωση της διαδικασίας πίστωσης της σχετικής δαπάνης από τον Τακτικό Προϋπολογισμό, υποδεικνύοντας εμμέσως ως συνυπεύθυνη την αρμόδια Διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Αντιστοίχως, η αρμόδια Διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους θεωρεί ότι η σχετική δαπάνη θα έπρεπε να καλυφθεί από την αυξημένη -σε σχέση με το προηγούμενο έτος- επιχορήγηση του Οργανισμού από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Απασχόλησης, από την οποία, όμως, εγκεκριμένη πίστωση ο Οργανισμός όφειλε, κατά το ΓΛΚ, να καλύψει το σύνολο των υποχρεώσεων του, που αφορούν στην αύξηση της απασχόλησης και την καταπολέμηση της ανεργίας, υποδεικνύοντας εμμέσως ως υπεύθυνες τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΟΑΕΔ.

Η μη καταβολή στους άνεργους δικαιούχους της εκ του νόμου οφειλόμενης παροχής συνιστά εκ μέρους της Διοίκησης **παράλειψη οφειλόμενης νομίμου ενέργειας** σύμφωνα με το άρθρο 45 παρ. 4 του Ν. Δ/τος 18/1989 και το άρθρο 63 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, αφού συντρέχουν, πρώτον, η εκ του νόμου πρόβλεψη της υποχρέωσης της Διοίκησης να προβεί σε ορισμένη ενέργεια, δεύτερον, η αίτηση - όχληση

αυτού που νομιμοποιείται να υποβάλει την αίτηση, τρίτον, η άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας του ειδικού νόμου ή εν σιωπή του, η παρέλευση τριμήνου από της υποβολής της αίτησης στη Διοίκηση². Η παράλειψη δε αυτή είναι παράνομη, αφού δεν ανέκυψαν λόγοι ανωτέρας βίας, που να δικαιολογούν την καθυστέρηση ικανοποίησης των αιτημάτων, δεδομένου ότι ο λόγος που επικαλείται με τα υπ' αριθμ. 4662 και 4692/26-5-08 έγγραφα της η υπηρεσία, δηλαδή η μη ολοκλήρωση της διαδικασίας πίστωσης της σχετικής δαπάνης από τον Τακτικό Κρατικό Προϋπολογισμό, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως λόγος ανωτέρας βίας. Επιπλέον, η παράλειψη απάντησης δημιουργεί προϋποθέσεις συνδρομής «αστικής ευθύνης του δημοσίου», κατά τα άρθρα 105-106 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα (ΕισΝΑΚ).

Με την έκδοση απόφασης κανονιστικού περιεχομένου (ΚΥΑ 30460/06-08-2007) η Διοίκηση αυτοδεσμεύεται και δεν μπορεί να δρα παρά μόνον υπό τους όρους της και να την τηρεί καθ' όσον χρόνο αυτή ισχύει. Η επίκληση εσωτερικών δυσλειτουργιών στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας δεν απαλλάσσει τα διοικητικά όργανα από τις εκ του νόμου υποχρεώσεις τους ούτε μπορεί να αντιτάσσεται στους πολίτες ως ειδική αιτιολογία για την καθυστέρηση διεκπεραίωσης των υποθέσεων τους. Εξάλλου, η χρηστή Διοίκηση δεν μπορεί να αρκείται στην αναμονή των ενεργειών μιας άλλης δημόσιας υπηρεσίας, χωρίς να παρακολουθεί την πορεία της υπόθεσης και να επιδιώκει την τελείωση της διαδικασίας. Οι συναρμόδιες διοικητικές υπηρεσίες οφείλουν να συνεργάζονται εποικοδομητικά για την ικανοποίηση της νόμιμης απαίτησης των πολιτών και να μη μεταθέτουν αμοιβαία την ευθύνη για την καταβολή της οφειλόμενης παροχής.

Η εμπλοκή περισσότερων υπηρεσιών ως υπευθύνων για την καθυστέρηση απάντησης επί των αιτημάτων των πολιτών αποτελεί πρακτική, που συχνά υπονομεύει την απόλαυση των δικαιωμάτων των διοικουμένων, εξαναγκάζοντας τους στη χρονοβόρο και οικονομικά επαχθή διαδικασία ενώπιον των δικαστηρίων. Πολλώ δε μάλλον όταν, όπως εν προκειμένω, η εμπλοκή περισσότερων υπηρεσιών δεν γίνεται στο πλαίσιο μιας εξαιρετικά πολύπλοκης διαδικασίας, αλλά μιας συνήθους διαδικασίας εκταμίευσης δαπανών, σαφώς καθορισμένης από το νόμο. Στην περίπτωση των απολυθέντων μισθωτών, η υπονόμηση του δικαιώματος στην παροχή έχει βαρύνουσα σημασία αφενός μεν επειδή, λόγω της δυσμενούς κατάστασης στη σύγχρονη αγορά εργασίας, τους περιάγει σε δυσμενή οικονομική θέση, σε θέση, από απόψεως συντηρήσεως, επισφαλή για την αξιοπρεπή τους διαβίωση και αφετέρου επειδή αποτελεί υπονόμηση της ίδιας της παροχικής Διοίκησης, που ενώ απονέμει δικαιώματα, αποδυναμώνει ταυτοχρόνως την

² Δαγτόγλου, Π.Δ., *Γενικό Διοικητικό Δίκαιο*, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή, 1997, σελ. 278.

απόλαυσή τους. Η παροχική κοινωνική Διοίκηση οφείλει να προστατεύει τους πολίτες έναντι των κοινωνικών κινδύνων, όχι μόνο εξαγγέλλοντας μέτρα και απονέμοντας δικαιώματα, αλλά και εξασφαλίζοντας την απόλαυση των δικαιωμάτων, μέσω της ορθής εφαρμογής του νόμου, που η ίδια εισηγείται.

Επιπροσθέτως, κατά τη νομολογία των διοικητικών δικαστηρίων, η παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας δεν αναιρείται με την αόριστη αιτιολογία περί περιορισμένων πιστώσεων του κρατικού προϋπολογισμού. Έτσι σύμφωνα με την απόφαση ΣτΕ 1896/1993 (ΔΔΙΚΗ /1994, 590) «[...] *Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, ενόψει όσων παραπάνω έγιναν δεκτά, είναι μη νόμιμη η περιεχομένη στο προσβαλλόμενο 10568/30.1.1991 έγγραφο του Υπουργείου Δικαιοσύνης άρνηση χορήγησης στολών στους επιμελητές του Συμβουλίου της Επικρατείας για το έτος 1990, έχουσα την αόριστη αιτιολογία ότι οι περιορισμένες πιστώσεις του κρατικού προϋπολογισμού δεν παρείχαν αυτή τη δυνατότητα. Συνεπώς, είναι βάσιμος ο σχετικός λόγος ακυρώσεως και πρέπει να γίνει δεκτή η κρινόμενη αίτηση και να ακυρωθεί η περιεχομένη στο προσβαλλόμενο έγγραφο άρνηση χορήγησης των εν λόγω στολών.*» Επίσης, σύμφωνα με την απόφαση ΣτΕ 2864/1991 ΔΔΙΚΗ /1992 (308) «[.....] *Συνεπώς, ο Υπουργός παρέλειψε οφειλόμενη νόμιμη ενέργεια, η οποία δεν αναιρείται από τους λόγους που επικαλείται αορίστως στο 61860/20.6.1991 έγγραφό του προς το δικαστήριο (οικονομική αδυναμία λόγω μειώσεως των δαπανών του Κρατικού Προϋπολογισμού) και για το λόγο αυτό που προβάλλεται βάσιμως με την κρινόμενη αίτηση, η παράλειψή του αυτή πρέπει να ακυρωθεί.*».

V. Πρόταση

Ο Συνήγορος του Πολίτη, ενόψει των ανατεθειμένων σε αυτόν αρμοδιοτήτων, θεωρεί ότι ως προς την παρούσα υπόθεση έχει, πλέον, εξαντλήσει τα μέσα διαμεσολάβησης που διαθέτει. Ήδη, σημαντικός αριθμός εκ των δικαιούχων έχει προσφύγει στα αρμόδια δικαστήρια, γεγονός που επιβάλλει στην Αρχή να απόσχει, εκ του νόμου, ως προς αυτούς, από την περαιτέρω διερεύνηση της υπόθεσης. Ωστόσο, ευελπιστεί ότι οι επισημάνσεις και προτάσεις του θα αποτελέσουν αντικείμενο προβληματισμού της ηγεσίας των συναρμοδίων Υπουργείων, ώστε να αρθεί η παραβίαση των δικαιωμάτων των απολυθέντων μισθωτών και να αποκατασταθεί η νομιμότητα της δράσης των διοικητικών οργάνων.

Κατόπιν τούτων, ο Συνήγορος του Πολίτη, θεωρώντας ως παραδειγματική τη συγκεκριμένη υπόθεση για τη μη καταβολή οφειλόμενων παροχών προς τους δικαιούχους από δημόσιους φορείς με την επίκληση της αόριστης αιτιολογίας περί περιορισμένων πιστώσεων

του κρατικού προϋπολογισμού, απευθύνει το παρόν πόρισμα προς τους αρμοδίους Υπουργούς, προκειμένου να μεριμνήσουν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους για τη λήψη των αναγκαίων ενεργειών, ώστε να καταβληθεί στους απολυθέντες μισθωτούς της «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΦΩΣΦΟΡΙΚΩΝ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ Α.Ε το ειδικό επιπλέον βοήθημα, που προβλέπεται στην παρ. 8 του άρθρου 23 του ν. 3526/2007.

Με τιμή,

Γιάννης Σακέλλης
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Γνωστοποιήσεις

Κυρία Φάνη Πάλλη-Πετραλιά
Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας
Πειραιώς 40, τκ 101 82
Αθήνα

Κύριο Νικόλαο Λέγκα
Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών
Πανεπιστημίου 37 και Κοραή, τκ 101 65
Αθήνα

Κοινοποιήσεις

προς ενδιαφερόμενους